

Vi viser til Finansdepartementets høringsnotat med forslag om merverdiavgiftsplikt ved omsetning og formidling av alternativ behandling, kosmetisk kirurgi og kosmetisk behandling (saksnr. 19/2280, 22.06.2020). Vi vil kun uttale oss om den delen som omhandler alternativ behandling og spesifikt behandlingsrettet klassisk massasje.

Hva koster muskel- og skjelettplager samfunnet?

Muskel- og skjelettplager har i lang tid vært og er fortsatt den største enkeltgrunnen til sykemeldinger og uføretrygd. Det er estimert at ryggplager alene står for over 2 millioner fastlegekonsultasjoner årlig. Allerede i 2009 var muskel- og skjelettplager hoveddiagnosen bak 41 % av sykefraværsdagene dekket av folketrygden. I tillegg til å være en stor kostnad for det offentlige er det også en betydelig utgiftspost for norske bedrifter, som dekker de 16 første dagene. Muskel- og skjelettlidelser er helt tydelig en stor samfunnsmessig utfordring.

I høringsnotatet er det beregnet at det kan hentes inn 300 millioner kroner ved å innføre mva, samtidig anslår Helsedirektoratet i sin rapport *“Samfunnskostnader ved sykdom og ulykker 2015”*, at muskel- og skjelettplager koster 250 MILLIARDER i året (70 mrd. i direkte utbetalinger til helsetjenesteutgifter, sykepenger, aap, uføretrygd mm. og i tillegg 185 mrd. i helsetap).

Registeret for alternative utøvere

I høringsnotatet er det presisert at formålet med registeret for utøvere av alternativ behandling er

“et ønske om økt profesjonalisering, bedre ivaretagelse av forbrukerhensyn og pasientsikkerhet, jf. forskriften § 1” samt

“Erfaringen nå er at omfanget av registreringer har økt betydelig (snaut 4000 utøvere) og det kan ikke utelukkes at en andel av registreringene er knyttet til ønsket om å unngå å beregne utgående merverdiavgift ved omsetning av alternativ behandling. Dersom useriøse utøvere registrerer seg alene for å unngå plikt til å beregne merverdiavgift vil dette undergrave formålet med registeret.”

Det nevnes ikke noe om hvor stor økningen av antall registrerte er relativt sett eller hva som er grunnen til at man mistenker at det er useriøse utøvere. Finnes det noe konkret som tyder på at slik er tilfelle?

Vi mener det er på tynt grunnlag man vurderer en så stor endring som å innføre mva bare fordi man har en mistanke om at noen muligens er useriøse.

Registeret er b.la. til for å bidra til en profesjonalisering av bransjen og øke pasientsikkerhet. Med tanke på formålet med registeret ville det etter vår mening vært mye mer hensiktsmessig å eventuelt omorganisere registeret, samt øke fagkravene knyttet til registrering og strengere krav for registrering av utøverorganisasjon.

Alternativ behandling?

Flere stemmer mener at mva-unntak signaliserer anerkjennelse av behandlingsformer uten dokumentert effekt fra staten sin side.

Klassisk massasje er en av de aller mest brukte behandlingsformene i det alternative registeret, og den har sin base godt fundert i anatomi, fysiologi og biomekaniske prinsipper.

Mange utøvere innen denne behandlingsmetoden, massører og massasjeterapeuter, jobber allerede i dag tverrfaglig, sammen med både kiropraktorer, fysioterapeuter og leger. Vi samarbeider også med idretten og sammen med norsk næringsliv for friskere arbeidsplasser.

Klassisk massasje favner bredt og hjelper folk flest så vel som OL-medaljørere.

At klassisk massasje er alternativt og uten dokumenterbar virkning mener vi er direkte feil.

Komplementærmedisinsk, ja! Alternativt, nei!

Massasje i praksis

Norsk Fysioterapiforbund støtter helhetlig endringsforslaget. Men hva er egentlig ståstedet når det gjelder klassisk massasje?

Daglig henviser autoriserte fysioterapeuter pasienter videre til oppfølgingsbehandlinger hos massør/massasjeterapeut og det eksisterer et stort tverrfaglig samarbeid. Hvordan kan man tillate seg en slik praksis og samarbeid hvis man anser klassisk massasje som en udokumentert og alternativ behandlingsform?

Det samme gjelder kiropraktorer, som også er autorisert helsepersonell.

Det er også vel verdt å merke seg at både fysioterapeuter og kiropraktorer selv har massasje som en del av utdannelsen og det brukes i deres behandlinger.

Massasje i nye nasjonale anbefalinger for behandling av ryggsmarter

Så sent som i mai i år publiserte Tidsskriftet for den Norske Legeforening artikkelen "*Mens vi venter på nye retningslinjer for behandling av korsryggsmarter*".

Her tar artikkelforfatterne (fysioterapeuter, kiropraktorer og leger) til orde for nye reviderte retningslinjer ved behandling av korsryggsmarter og anbefaler at man ser til internasjonale retningslinjer, samt en artikkelserie publisert i anerkjente medisinske tidsskriftet "The Lancet".

Den klare anbefalingen er fokus på redusert bruk av bildediagnostikk og medikamentell behandling samt spesifikke anbefalinger for blant annet massasje som supplerende behandling.

Økonomiske konsekvenser og ringvirkninger

Det vil selvsagt være summen å hente inn direkte ved å innføre mva-plikt på alternativ behandling, herunder også behandlingsrettet klassisk massasje siden det er en av de mest brukte. Men hva er de økonomiske konsekvensene, hvem og hvordan vil et mva-påslag ramme? Hva er de umiddelbare konsekvensene og hvilke konsekvenser vil det ha på sikt? I høringsnotatet er det økonomiske først og fremst fokusert på at den tiltenkte innføringen av mva ikke vil ha noen særlige økonomiske konsekvenser for Skatteetaten.

Mva-påslaget på 25% (noe mindre i praksis) vil først og fremst ramme mange enkeltindivider med behov for fysisk behandling. Man kan trygt anta at personer som går regelmessig til massasjebehandling har smerter og/eller plager som gjør at de på en eller annen måte ikke fungerer optimalt fysisk i hverdagen. For noen er regelmessig behandling helt avgjørende for å f.eks. kunne være i jobb. Dette har stor påvirkning på den enkeltes liv, og på samfunnet som helhet.

Vi vet også at det er en direkte sammenheng mellom helse og sosioøkonomisk status. Man kan derfor anta at økt kostnad på nødvendig behandling i større grad vil ramme mennesker med dårligere råd. Her må man også huske at alle som benytter seg av klassisk massasje finansierer dette 100% ut av egen lomme.

Med økte kostnader for behandling kan man se for seg at mange ikke vil kunne gå til like mye behandling som før og dermed i større grad må benytte seg av det offentlige helsevesenet. Dette vil i sin tur øke belastningen på det offentlige og bidra til lengre køer og større kostnader. Fastlegeordningen er allerede mange steder rimelig presset og muskel- og skjelettplager er ikke det som kommer først i køen, det er dessuten begrenset hvilken hjelp man kan få.

Som følge av økte behandlingspriser, antatt færre utførte behandlinger vil det også ramme massører og massasjeterapeuters levebrød direkte. Dette vil igjen kunne belaste det offentlige, i tapte inntekter på skatt, AGA og lignende, samt økte utgifter i velferdsbudsjettet. Den anslåtte summen i økte inntekter som mva vil tilføre statskassen vil måtte trekkes fra økte utgifter knyttet til både brukerne og utøverne. 300 millioner som anslått mener vi allerede er liten "gevinst" med tanke på at muskel- og skjelettplager allerede koster samfunnet 70 milliarder i direkte utgifter, den siste har vi og våre brukere vært med på å redusere i årevis. Vi er med på å avlaste helsevesenet og bidrar til reduserte køer hos både fastlegen, fysioterapeuter og kiropraktorer.

Alt dette i sum vil uten tvil få konsekvenser og ringvirkninger, både personlig, økonomisk og systemisk.

La mva-unntaket for klassisk massasje bestå

Vi støtter en gjennomgang og mulig endring av selve registeret for alternative utøvere. Vi ønsker også en generell kompetanseheving, økt pasientsikkerhet og trygghet for våre brukere. Vi mener at det er altfor mange uklare punkter og utfordringer knyttet til registeret, dets behandlingsformer og utøverorganisasjoner som ikke er utredet nok. Inntil dette er grundig gjennomgått og det foreligger en klar plan bør mva-unntaket for klassisk massasje bestå.

Mvh

Kristina Lindström og Katrin Schulze

Grunnleggere og eiere av Soleus Massasjeklinikk

Massører og medlemmer av Norges Massasjeforbund